

VAHVEMPI KUVATAIDE, RIKKAAMPI SUOMI

SUOMEN
TAITEILIJASEURAN
HALLITUSOHJELMA-
TAVOITTEET

2015 – 2019

SUOMEN TAITEILIJASEURAN HALLITUSOHJELMA- TAVOITTEET 2015 – 2019

- 1** SUOMESSA OTETAAN KÄYTTÖÖN RUOTSIN MU-SOPIMUSTA VASTAAVA SOPIMUS KUVA-TAITEILIJOIDEN JA MUSEOIDEN VÄLILLE.
- 2** VAPAIEN TAITEILIJOIDEN EI-TYÖSUHTEINEN ELÄKETURVA SIIRRETÄÄN KOKONAIUUDESSAAN MAATALOUSYRITTÄJIEN ELÄKELAIN PIIRIIN JA VAKUUTETAAN MELASSA.
- 3** YLIMÄÄRÄISTEN TAITEILIJAELÄKKEIDEN MÄÄRÄÄ LISÄTÄÄN VUOSITTAIN SATAAN MYÖNNETTÄVÄÄN ELÄKKEESEEN.
- 4** VALTION TAITEILIJA-APURAHAN TASOA NOSTETAAN.
- 5** HUOLEHDITAAN KUVATAITEEN ERIKOISTUMIS-KOULUTUKSEN JÄRJESTÄMISESTÄ KORKEAKOULUISSA.
- 6** YHTENÄISTETÄÄN ALEMPI ALV-KANTA KUVATAITEELLE.
- 7** KEHITETÄÄN VALTAKUNNALLISET RAKENTEET, JOTKA TUKEVAT KUVATAITEILIJAN TYÖTÄ JA TYÖLLISTYMISTÄ.

Taide on tärkeää Suomelle ja suomalaiselle identiteetille. 2010-luvulla luovien alojen merkitys Suomelle on kasvanut edelleen, ja luovat alat on otettu mukaan myös hallituksen kärkihankkeisiin. Suomi tarvitsee luovia ihmisiä kehittyäkseen ja menestyäkseen maailmassa.

KUVATAITEEN RAHOITUS SAATAVA MUIDEN TAITEIDEN TASOLLE

KUVATAIDEALALLA TYÖSKENTELEE YLI 3 000 AMMATTIMAISTA TAITEILIJAA, ja lisäksi ala työllistää tuhansia muita ammattilaisia esimerkiksi museoissa ja gallerioissa. Kuvataiteilijat, kuten kaikki työntekijät, tarvitsevat riittävät tukirakenteet ja -palvelut menestyäkseen taiteellisessa työssään ja voidakseen hyvin.

Kuvataiteen rahoitus on alimitoitettu suhteessa taiteilijoiden määrään, ja selvästi vähäisempi kuin muilla taiteenaloilla. Perusrahoitus on välttämätöntä nostaa muiden taiteenalojen tasolle, jotta kuvataideala kokonaisuudessaan saadaan myönteiseen nousukierteeseen.

Kuvataiteilijat tulee huomioida osana vapaata taiteen kenttää jo kentän määrittelyissä ja avustuksia jaettaessa. **Kuvataiteen taiteilija- ja näyttöapurahoja tulee lisätä**, jotta kuvataiteilijat ovat yhdenvertaisessa asemassa muiden alojen taiteilijoiden kanssa. Kuvataidealan rakenteita tulee kehittää.

01

SUOMESSA OTETAAN KÄYTTÖÖN RUOTSIN MU-SOPIMUSTA VASTAAVA SOPIMUS KUVATAITEILIJOIDEN JA MUSEOIDEN VÄLILLE.

PERUSTE

KUVATAITEILIJOIDEN KUULUU SAADA KORVAUS TEHDYSTÄ TYÖSTÄ.

Ruotsissa otettiin vuonna 2009 käyttöön yleissopimus Medverkans- och utställningsersättning (MU), joka takaa taiteilijalle palkan tai palkkion sekä teosten esittelystä että näyttelyn eteen tehdystä työstä valtion rahoittamissa museoissa.

Suomessa taidemuseot eivät tekijänoikeuskorvausten lisäksi maksa kuvataiteilijoille juuri mitään palkkioita näyttelyn tekemisestä. Visuaalisen alan taiteilijoiden tekijänoikeusyhdistys Kuvasto on viime vuosina maksanut jäsenilleen näyttelykorvauksia vuosittain noin 150 000 euroa. Vuonna 2012 Suomen 56 taidemuseoissa pidettiin noin 500 näyttelyä, joissa vieraili yli 1,5 miljoonaa kävijää. Myös kuvataiteilijan kuuluu saada kohtuullinen korvaus näyttelyn eteen tehdystä työstä.

02

VAPAIEN TAITEILIJOIDEN EI- TYÖSUHTEINEN ELÄKETURVA SIIRRETÄÄN KOKONAISUUDESSAAN MAATALOUSYRITTÄJIEN ELÄKELAIN PIIRIIN JA VAKUUTETAAN MELASSA.

PERUSTE

KUVATAITEILIJAT JOUTUVAT MAKSAMAAN ELÄKEVAKUUTUSTA

KAHDESSA ERI JÄRJESTELMÄSSÄ. Työskentelyapurahoista kuvataiteilijat maksavat Maatalousyrittäjien eläkevakuutusta (MYEL) ja muusta työtulostaan Yrittäjien eläkevakuutusta (YEL). Järjestelmä on sekava ja samaan työpanokseen kohdistuu joissain tapauksissa kaksinkertainen vakuutusmaksu. Lisäksi järjestelmä kerryttää huonosti eläkettä suhteessa vakuutusmaksujen suuruuteen.

03

YLIMÄÄRÄISTEN TAITEILIJAJÄLKEIDEN MÄÄRÄÄ LISÄTÄÄN SATAAN VUOSITTAIN MYÖNNETTÄVÄÄN ELÄKKEESEEN.

PERUSTE VALTION YLIMÄÄRÄINEN TAITEILIJAJÄLKE PAIKKAA TAITEILIJOIDEN RIITTÄMÄTÖNTÄ ELÄKETURVAA. Taiteilijakunta on kasvanut huomattavasti ja suuret ikäluokat ovat tulleet eläkeikään. Taiteilijajälkettä hakevien määrä on noussut tasaisesti, mutta eläkkeiden määrä on pysynyt lähes ennallaan. Hakijoista eläkkeeseen saa tällä hetkellä vain noin joka kymmenes (12 % vuonna 2014). 2014 hakijoita oli 492 ja eläkkeeseen sai 59 henkilöä. Eläke on täysimääräisenä noin 1 300 euroa/kk.

04

VALTION TAITEILIJAJÄLKEIDEN TASOA NOSTETAAN.

PERUSTE VALTION TAITEILIJAJÄLKEIDEN REAALITASO ELI OSTOVOIMA ON TASAISESTI LASKENUT JA JÄLKEENJÄÄNYT SUHTEESSA SÄÄTIÖIDEN MYÖNTÄMIIN TYÖSKENTELYAPURAHOIHIN. Valtion taiteilijajälkeen taso määrittää myös yksityisen säätiön myöntämän apurahan verovapaan määrän. Säätiöt ovat todenneet valtion taiteilijajälkeen nykytason riittämättömäksi, ja ne ovat itsenäisesti nostaneet myöntämiensä elinkustannusapurahojensa tasoa. Tämän seurauksena osasta yksityisten säätiöiden myöntämistä elinkustannusapurahoista maksetaan siis veroa.

Valtion taiteilijajälkeen nosto on tärkeää paitsi sen jälkeensä jääneisyyden vuoksi, myös siksi, että sillä on tärkeä heijastusvaikutus yksityisten säätiöiden myöntämien apurahojen verokohteluun.

05

HUOLEHDITTAAN KUVATAITEEN ERIKOISTUMISKOULUTUKSEN JÄRJESTÄMISESTÄ KORKEAKOULUISSA.

PERUSTE **KUVATAITEILIJAN AMMATTI JA SEN VAATIMUKSET OVAT MURROKSESSA.** Samalla kasvaa tarve valmiuksille osallistua erilaisiin yhteistyöhankkeisiin ja toteuttaa tilaustöitä sekä tuottaa palveluita.

Kuvataiteen sovellutukset esim. hyvinvointipalveluiden tarjonnassa ja rakennushankkeissa voivat työllistää merkittävän määrän kuvataiteilijoita. Soveltava toiminta vaatii kuvataiteilijoilta uudenlaista osaamista, jota ei tällä hetkellä tarjota alan oppilaitoksissa juuri lainkaan.

Kuvataiteilijoille tulee kehittää erikoistumis- ja täydennyskoulutusta, jotka antavat lisäpätevyyttä alalla jo toimiville.

Osaamisohjan laajentaminen hyödyttää sekä taiteilijoita että yhteiskuntaa. Esim. prosenttiperiaatteen edistäminen luo paitsi työtä taiteilijoille, myös viihtyvyyttä ja hyvinvointia asukkaille sekä kuntalaisille ympäri Suomen.

06

YHTENÄISTETÄÄN ALEMPI ALV-KANTA KUVATAITEELLE.

PERUSTE **YHTENÄINEN ALV-KOHTELU EDISTÄÄ KULTTUURITUOTTEIDEN KULUTUSTA.** Yhtenäistetään kuvataiteen alv-kannat samaan alennettuun kantaan kuin kirjallisuus ja tilattavat sanomalehdet. Säilytetään alemmat arvonlisäverokannat 2015–2019.

Tällä hetkellä useiden taideteosten ensimyyntistä lasketaan alennetun verokannan mukainen vero. Esimerkiksi media-aideteokset eivät arvonlisäverolain mukaan ole taide-esineitä, johon voidaan soveltaa alennettua verokantaa. Tilanne tulee selkeyttää yhtenäisellä verotuskohtelulla.

07

KEHITETÄÄN VALTAKUNNALLISET RAKENTEET, JOTKA TUKEVAT KUVATAITEILIJAN TYÖTÄ JA TYÖLLISTYMISTÄ.

PERUSTE

KUVATAITEILIJAT TYÖSKENTELEVÄT PÄÄSÄÄNTÖISESTI YKSIIN TAI TYÖRYHMÄSSÄ YHDESSÄ KOLLEGOIDEN KANSSA. Vain erittäin harvoin kuvataiteilijoilla on tukenaan taustaorganisaatio, joka tarjoaa taiteilijalle täydennyskoulutusta tai tuotantoneuvontaa sekä muuten huolehtii taiteilijoiden ammattitaidon kehittämisestä. Kuitenkin tuelle on suuri tarve, sillä kuvataiteilijan ammatti ja sen vaatimukset ovat murroksessa.

Kuvataiteilija tarvitsee uusia rakenteita kehittyäkseen. Taiteilijat tarvitsevat työnsä tueksi sekä kattavaa ja keskitettyä edunvalvontaa että kevyitä ja alueellisia toimivia rakenteita.

KUVATAITEILIJAN PROFIILI

KUVATAITEILIJOIDEN toimeentulo koostuu useasta eri lähteestä, sillä taiteellinen työ yksinään vain harvoin takaa riittävän toimeentulon. Tärkein tulonlähde apurahojen ja taiteellisen työn ohella on oman taiteenalan tuntemusta vaativa palkkatyö, esimerkiksi opetustyö. Työsuhteet ovat enimmäkseen määräaikaista, satunnaisia tai tilapäisiä.

- **LÄHES KAIKILLA AMMATILLINEN KOULUTUS, 50%:LLA TAIDEALAN KORKEIN KOULUTUS**
- **MYYNTITULOT TYYPILLISESTI 5 000 € / VUOSI**
- **KESKIMÄÄRÄISET VUOSITULOT NOIN 20 000 € ***
- **PIENITULOISTEN OSUUS KUVATAITEILIJOISTA 33 %**
- **PALKKATYÖ USEIMMITEN OPETUSTYÖTÄ**

* Konstruoidut kokonaistulot l. veronalaiset kokonaistulot ja verovapaat apurahat laskettuna yhteen siten, että apurahojen verottomuudesta saatu etu huomioidaan (laskennallinen brutto).

LÄHDE: Rensujeff, K. 2014. *Taiteilijan asema 2010.*

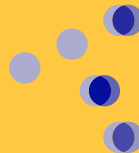
SUOMEN TAITEILIJASEURA RY – KONSTNÄRSGILLET I FINLAND

SUOMEN TAITEILIJASEURA edustaa 3,000 ammattikuvataiteilijaa. Seuran tehtävänä on kuvataiteilijoiden sosiaalisten ja ammatillisten etujen valvominen sekä suomalaisen kuvataiteen edistäminen.

SUOMEN TAITEILIJASEURAAAN KUULUU KUUSI ERI TAITEENALAN JÄSENJÄRJESTÖÄ:

- MUU RY
- SUOMEN KUVANVEISTÄJÄLIITTO
- SUOMEN KUVATAIDEJÄRJESTÖJEN LIITTO
- SUOMEN TAIDEGRAAFIKOT
- TAIDEMAALARILIITTO
- VALOKUVATAITEILIJOIDEN LIITTO

SUOMEN TAITEILIJASEURA
ISO ROOBERTINKATU 3 – 5 A 22
00120 HELSINKI
040 523 9984 / AAF@ARTISTS.FI
WWW.ARTISTS.FI

SUOMEN
TAITEILIJAJÄSEURAN
SEURA